

โครงการสมัชชาร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนาของประเทศไทย

๑. หลักการและเหตุผล

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ซึ่งประกอบด้วย ๓ ประชาคมหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เป็นเป้าหมายของการรวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียนที่จะเกิดขึ้นภายในปี ๒๕๕๘ โดยมีวิสัยทัศน์ร่วมของผู้นำอาเซียน คือ "การสร้างประชาคมอาเซียนที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีกฎเกณฑ์กติกาที่ชัดเจน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง" ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่ที่ดี และมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีการเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ใน ๓ มิติ คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกฎระเบียบ และความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน

สำหรับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มีเป้าหมายการดำเนินงานที่สำคัญคือการยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกด้านให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความมั่นคงทางสังคมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบอันเนื่องมาจากการรวมตัวกันทางด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนการมีความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกัน มีสำนึกความเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์ มรดกทางวัฒนธรรม และมีสำนึกร่วมกันในอัตลักษณ์ของภูมิภาค เพื่อสร้างให้เกิดสำนึกของการเป็นเพื่อนบ้านที่ดี มีความรับผิดชอบ อันจะนำไปสู่การสร้างให้ประชาคมอาเซียนเป็นสังคมแห่งความเอื้ออาทรกัน

การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี ๒๕๕๘ ถือเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลชุดที่ผ่านมาจนถึงชุดปัจจุบัน ดังปรากฏให้เห็นจากคำแถลงนโยบายรัฐบาลของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ รวมถึงการเตรียมการด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเป็นการส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสของประเทศไทยในประชาคมอาเซียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ยังเป็นนโยบายเร่งด่วนของพลตำรวจเอกอดุลย์ แสงสิงแก้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาบุคลากร การเตรียมความพร้อมของภาคประชาชน และการบูรณาการข้อมูลด้านประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนของประเทศไทย

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ ให้เป็นหน่วยงานประสานงานหลัก (Focal Point) ในการดำเนินงานตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๘ (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint ๒๐๐๙ - ๒๐๑๕) โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ ๑) การพัฒนามนุษย์ ๒) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม ๓) ความยุติธรรมและสิทธิ ๔) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ๕) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และ ๖) การลดช่องว่างการพัฒนา สำหรับแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ (ค.ศ. ๒๐๒๕) ประกอบด้วย ๕ คุณลักษณะ ดังนี้ ๑) เกียวข้องและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ๒) ครอบคลุม ๓) ยั่งยืน ๔) มีภูมิคุ้มกัน ๕) มีพลวัตร

การส่งเสริมภาคประชาสังคม (Civil Society) ซึ่งได้แก่ เครือข่าย องค์กร หรือสถาบันที่อยู่ตรงกลางระหว่างรัฐกับบุคคล ให้มีความตระหนักรู้ มีจิตสำนึก ร่วมกันในการเป็นกระบอกเสียงแทนประชาชนในการรวบรวมประเด็นปัญหา ข้อจำกัด หรือความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและการพัฒนา และนำเสนอต่อหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อเสนอของประเทศไทยในการผลักดันในการประชุมในระดับภูมิภาคด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนา ซึ่งจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และเกิดพลังทางสังคมในการส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสของประเทศไทยในประชาคมอาเซียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ด้วยความเป็นมาและความสำคัญของภารกิจดังกล่าว กองอาเซียน สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงได้จัดทำโครงการดังกล่าวนี้ขึ้นเพื่อเป็นการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสอดคล้องกับแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint) ในแนวทางการสร้างอัตลักษณ์อาเซียน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างบทบาทขององค์กรภาคประชาสังคมในการใช้โอกาสจากประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ตลอดจนเป็นการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้ได้รูปแบบการส่งเสริมบทบาทภาคประชาสังคมในการใช้โอกาสจากประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

๒.๒ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและการพัฒนาของประเทศไทย ในการนำเสนอต่อที่ประชุมในระดับภูมิภาคในประเด็นด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนา

๒.๓ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง เสริมสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรภาครัฐและเอกชน (GO-NGO) ด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนาของประเทศไทย

๓. ขอบเขตการดำเนินงาน

๓.๑ ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับบทบาทภาคประชาสังคมในการใช้โอกาสจากประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

๓.๒ ศึกษาและพัฒนา รูปแบบการส่งเสริมบทบาทภาคประชาสังคมในการใช้โอกาสจากประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

๓.๓ การนำรูปแบบการส่งเสริมบทบาทภาคประชาสังคมในการใช้โอกาสจากประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ในข้อ ๓.๒ ไปทดลองใช้ โดยการจัดสัมมนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนาของประเทศไทย

๔. ขั้นตอนการดำเนินงาน

๔.๑ ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับบทบาทภาคประชาสังคมในการใช้โอกาสจากประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

๔.๒ ศึกษาและพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมบทบาทภาคประชาสังคมในการใช้โอกาสจากประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ เพื่อพิจารณาผลงานและคัดเลือกเข้าร่วมนำเสนอในสมัชชาฯ

๔.๒.๒ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจส่งผลงานวิทยานิพนธ์ งานวิจัย บทความ หรือนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมบทบาทภาคประชาสังคมในการใช้โอกาสจากประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

๔.๒.๓ จัดเวทีสนทนากลุ่มย่อย (focus group) รายสาขาภายใต้ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน จำนวน ๑๔ สาขา เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมบทบาทภาคประชาสังคมในการใช้โอกาสจากประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

๔.๓ นำรูปแบบการส่งเสริมบทบาทภาคประชาสังคมในการใช้โอกาสจากประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ในข้อ ๔.๒ ไปทดลองใช้ โดยการจัดสมัชชาร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนาของประเทศไทย โดยใช้เวลา ๒ วัน

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ภายใน ๓๐๐ วัน นับจากวันที่ลงนามในสัญญาจ้าง